Eduskunta
Valtiovarainvaliokunnan verojaosto
sara.kuitunen@eduskunta.fi

Valtiovarainvaliokunnan verojaosto, kirjallinen lausunto

Asia: HE 185/2022 Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi jäteverolain muuttamisesta

Metsä Group kiittää valtiovarainvaliokunnan verojaostoa mahdollisuudesta lausua näkemyksensä. Metsä Group yhtyy Metsäteollisuus ry:n samasta aiheesta jo lausuntokierroksella esittämiin ja edempänä myös valiokunnalle esiteltäviin toimialamme yhteisiin näkemyksiin. Näiden lisäksi Metsä Group haluaa korostaa seuraavia asioita.

Metsä Group pitää tärkeänä ja omien kestävän kehityksen mukaisten tavoitteidensa mukaisena, että kaatopaikalle loppusijoitetun jätteen määrää pyritään vähentämään. Soodasakalle esitetty jätevero ei kuitenkaan ohjaa toimintaa tähän suuntaan. Soodasakalle ei ole olemassa pitkäjänteisestä tutkimustyöstä huolimatta pysyviä hyötykäyttökohteita. Nykyisellään vain pieni osa syntyvästä soodasakasta voidaan ympäristölupaan perustuen ajallisesti ja tiettyyn kohteeseen rajatusti hyödyntää.

Näkemyksemme mukaan soodasakka on hyötykäyttöpotentiaalia omaava jae. Metsä Group on tehnyt pitkään tutkimus- ja kehitystyötä soodasakan hyödyntämisestä materiaalina, mutta kestävää ratkaisua ei ole vielä löytynyt. Metsä Group on hyödyntänyt soodasakkaa yksittäisissä paikkakuntasidonnaisissa maanrakennushankkeissa korvaamaan neitseellisiä materiaaleja, joille on kohdekohtaisesti haettu oma ympäristölupa. Pääosalle syntyvästä soodasakasta ei ole olemassa hyötykäyttökohdetta tai tiedossa olevaa kestävää hyötykäyttöpotentiaalin omaavaa kohdetta. Suurin osa soodasakasta loppusijoitetaan stabiloituna kaatopaikalle.

Hyödyntäminen on kaikissa tapauksissa edellyttänyt ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristöluvan. Potentiaalinen hyötykäyttö edellyttää aina sekä ajallisesti että sisällöllisesti laajoja selvityksiä teknisestä soveltuvuudesta ja mahdollisista ympäristövaikutuksista kyseisessä kohteessa. Tarvittavien selvitysten lisäksi hyötykäytön edellyttämät viranomaismenettelyt jokaisessa kohteessa erikseen vie vähintään vuoden. Päätökset ovat valituskelpoisia, joten toiminnanharjoittajalle ei ole ennen päätöksen saamista täyttä varmuutta asian käsittelyn kestosta tai sen sisällöstä. Käytännössä soodasakan konkreettinen hyödyntäminen toteutetuissa maanrakennuskohteissa on vienyt vähintään kaksi vuotta, jotta tarvittavat selvitykset soveltuvuudesta kohteeseen ja vaaditut viranomaismenettelyt on saatu päätökseen.

Esityksen tueksi laaditut taustaselvitykset antavat keskenään ristiriitaisen kuvan soodasakan nykyisestä hyödynnettävyydestä. Metsä Group pitää tärkeänä, että jäteveroa koskevassa esityksessä otetaan huomioon Metsäteollisuus ry lausunnossa esiin tuomat seikat soodasakan hyödynnettävyydestä ja sen rajoituksista. On epäselvää, miten kestävällä pohjalla taustaselvityksissä mainitut yksittäiset hyötykäyttöratkaisut ovat, ovatko ne teknisesti toteutettavissa, ja minkälaisia viranomaismenettelyitä ne edellyttävät toteutuakseen.

Toteamme Metsäteollisuus ry lausuntoon viitaten, että jätevero on tarkoitettu koskemaan sellaisia kaatopaikalle toimitettavia jätteitä, joiden hyötykäyttö on mahdollista teknisesti sekä ympäristönäkökulmasta turvallisesti ja kestävästi. Soodasakalle ei pitkäjänteisestä tutkimus- ja kehitystyöstä huolimatta ole vielä olemassa pysyviä hyötykäyttökohteita. Soodasakalle esitetty jätevero ei näin ollen tue kaatopaikalle loppusijoitettavan jätteen määrän vähentämistä ja hyötykäytön lisäämistä. Näkemyksemme mukaan soodasakalle ei edelleenkään ole perusteltua asettaa jäteveroa. Mikäli jätevero kuitenkin asetetaan, pystymme varautumaan esitettyyn neljän vuoden siirtymäaikaan, jolloin tarvittavaa tutkimustietoa soodasakan hyötykäyttöpotentiaalista saadaan lisää ja pystytään hakemaan kestäviä pitkäaikaisia ratkaisuja sen hyödyntämiseksi.

Mika Leino
Ympäristöjohtaja

Metsä Group